

**МАРИО МИЛАНО
ФРОЙД РЯПА ДА ЯДЕ
ИСТОРИЯТА НА ПЛАМЕН**

chitanka.info

В една мъглива неделна утрин през късната софийска есен, когато не ти се иска да станеш от леглото, някъде към 9 часа и половина аз все пак се надигнах, оправих се и тръгнах да разходя кучето. Джесика вече скимтеше нервно и драскаше по вратата. Навлякох канадката и тръгнах в мъглата с надеждата скоро да изпия чаша ароматен жасминов чай в една приятна сладкарничка, кацнала на хълмчето над парка. Вървах и дишах свежите пари след поредния ноемврийски дъжд. Минах през пустите алеи покрай езерото, откъдето се чуваше граченето на гаргите. Проврях се под увисналите над пътеката голи клони на плачещата върба през пустата детска площадка и след това се заизкачвах с Джесика по стълбите, покрити с базалтови плочи, към стърчащите на хълма сиви жилищни блокове. В далечината сред бялата каша на мъглата величаво надничаше туловището на новия мол.

Джесика припикаше около мен, омотаваше се в разтягащата се каишка, махаше доволна с вирната опашка. Така бавно прекосихме асфалтовото платно пред блоковете и стъпихме на неравния, разбит тротоар. Завързах Джесика за желязната тръба, на която стърчеше триъгълен пътен знак, и отворих стъклената врата на сладкарничката. Чу се мелодията на електронното звънче и симпатичната млада продавачка ме поздрави с „добро утро“, като добави „само какъв мрачен ден“. Тя бе доволна, че се е появил нов клиент в този ранен час. В сладкарничката, както винаги, бе топло и уютно. Свиреше радио и тихо се прокрадваше отчайващата мелодия на „Почти синьо“ на Чет Бейкър. Момичето шеташе нещо зад щанда с красиво подредените парчета торта, отправи към мен дълбоките си сини очи и попита:

— Както винаги ли?

Погледнах я по-внимателно, имаше изморен вид, навярно не си бе доспала, и отвърнах:

— Да, разбира се — жасминов чай и еклерова торта с боровинки.

Чак сега се огледах наоколо и с изненада открих, че не съм сам в помещението. В далечния ъгъл до стената имаше още един ранен посетител. Той седеше с гръб към щанда, приведен над масичката си, държеше в ръка вестник. Вгледах се машинално в огледалото на стената отляво и открих, че там ясно се отразява профилът на мъжа. Зяпнах от почуда. Та това беше Лорда! Нашият Лорд. Така наричахме в гимназията Марио. Да носиш такова прозвище в една английска

гимназия не е шега работа. Лорда се ползваше с голямо уважение най-вече заради ведрия си характер и безупречното си поведение при игра на бридж. Не бяхме се виждали цяла вечност. Но сега Лорда съвсем не приличаше на онзи Лорд от ученическите години, макар че бе облечен сносно с прилично тъмносиньо яке и модни джинси. Беше се обаче сгърбил, бе силно приведен напред и вторачил поглед във вестника. Носеше очила с големи черни рамки и както ми се стори, леко трепереше, макар че помещението бе добре затоплено.

— Здравей, бе човек, откога не съм те виждал — поздравих аз възторжено и седнах на свободния стол до Лорда. — Как я караш?

Той остави вестника на масичката и ме погледна с такъв отчаян поглед, че направо ми се сви сърцето.

— Здравсти. Добре съм, но ще се оправя. Ти как си? — отговори и без да направи каквато и да е пауза, продължи. — Ще ти разкажа една история, брат, която не е за вярване, направо да полудееш, така че хвани се здраво за масата. Всичко е адски откачено и не мога и не мога да се освободя от кошмара, който започна точно преди две години и половина, в края на март. Ти знаеш, че откакто почина Ани, живея сам. Аз кимнах състрадателно.

— До онзи мартенски ден животът ми си вървеше без особени сътресения, но и без никакви забележими успехи, просто минаваше ден за ден. Работех си в Патентното ведомство. Обслужваме доста фирми, бизнесът горе-долу вървеше, чат-пат давах и по някоя консултация. Но като цяло си бях „момче за всичко“ и, разбира се, парите не стигаха.

— На кого ли стигат — добавих аз, колкото да върви разговорът.

— Смъртта на Ани беше жестока, ужасна, започнах да заспивам трудно, взимах приспивателни, будех се посред нощ, облят в пот, въобще какво да ти разправам. Сутрин, като се събудех, чувствах главата си като от чугун и в същото време напълно куха. Нищо не сънувах. Или може би сънувах, но съм забравял сънищата. И така ден след ден. Закусвах, обличах се, качвах се в колата и отивах в Патентното. Там сядах зад бюрото, слушах какво ми говорят, пиех кафе, правех справки, но мозъкът ми бе изключен. Работех на празен ход, като мотор на спряла кола. Така продължи до онзи фатален 29 март. Познай какво се случи на тази дата?

— Какво, не знам, ти кажи — в момента нямах и най-малката представа за какво намеква Лорда, но той настояваше.

— Напрегни си малко мозъка. Какво се случва всяка година в три часа след полунощ в съботата срещу неделята на последната седмица от месец март?

Аз малко се ядосах. „Е какво си се захванал сега с мен, какво се случва, та какво се случва в края на март?“ След това се замислих и внезапно се сетих — ами да, идва лятното време. Започваме да ставаме с един час по-рано. Което е ужасно неприятно и е една от най-отвратителните измислици...

— Да, сменят времето, за да сме по-дълго със слънцето — прекъсна словоизлиянието ми Лорда и продължи да разказва.

— Та на този 29 март наистина смениха времето, но за мен това беше не само смяна на времето, а и смяна на личността, смяна на целия ми живот. И така, на този 29 март, в неделя сутринта, аз се събудих от мелодията на електронния часовник точно в 7 часа, но всъщност с един час преди желаното от мен време за ставане, защото бях забравил да наглася будилника в съответствие с промяната. Събудих се, така да се каже, посред съня си. И за пръв път в главата ми не беше пусто, а имаше изключително ясни спомени за един невероятен сън, който бях сънувал до последния момент, преди да ме стресне будилникът. Именно с този сън преди две години и половина, в неделната утрин на 29 март, започна моят нов живот, започна моята метаморфоза, моята нова кариера, моето прераждане, моят небивал успех, моето щастие. Един сън промени всичко. Както казват — слънцето изгря и на моята мрачна улица. До вечерта на 28 март аз бях обикновен патентен чиновник като младия Айнщайн, прекарвах времето си сред справки, имейли, разхождах се вечер сам в парка сред пенсионирани учителки с вечно скимтящи пудели и изведнъж се събудих с $E=mc^2$ в главата! Оказах се на слънчевата страна, там, където усмихнати джентълмени с лачени обувки разхождат изрусени приятелки, които взимат по хиляда долара на час.

Аз нищо не разбирах. Погледнах, леко разтревожен, моя приятел от ученическите години. Очите му горяха не съвсем по английски... Те светеха с възторга на канибал, взел в плен йезуит францисканец. Промълвих „интересно“, а наум си казах „дано не ми поиска пари

назаем“, затова машинално се хванах за джоба си и впих поглед във върховете на маратонките си. Все пак добавих:

— Е, и в какво се изразяваше тази тотална промяна?

— Ами сънят, който този път отчетливо си спомнях, не бе обикновен сън, той бе като сънищата, които описва оня побъркан немец Юнг^[1] — един цялостен сюжет за разказ — от началото до самия край. Имаше мотив, завръзка, развръзка — едно съвършено престъпление, разследване, заподозрени, заплитане на интригата и внезапен, но абсолютно логичен край. Просто Агата Кристи и Жорж Сименон взети заедно, нямам думи да го изразя. Сядаш и пишеш и всичко си идва от само себе си. Ако искаш, мога и сега да ти разкажа сюжета на този първи сън, но всъщност ти сигурно го знаеш, защото няма как да не си гледал първата серия на „Софийски потайности“, по Ар Ти Ви. Та аз съм този, който написа сценария.

— Ами да, гледал съм го, как да не съм, истински „Туин пийкс“. Следя сериала, а първата серия я повтарят вече три пъти и я знам почти наизуст, признах си, защото наистина гледах с удоволствие „Софийски потайности“. Епизодите се отличаваха със свеж хумор и с някаква лекота на интригата, неща, които липсват в криминалните субпродукти, с които ни заливат от екрана. Там за най-голямо постижение на жанра се счита сцена, в която начумерена едрогърда полицайка с тъмен чорапогащник непринудено разговаря с лекарката патоанатом край гол мъжки труп, от чийто палец на левия крак виси картонче с опознавателен номер.

Аз бях потресен.

— Искаш да кажеш, че ти си записвал сънищата си и така си станал известен сценарист, автор на този нашумял сериал, и че всичките тези идеи ти идват наум през нощите, докато си спиш в леглото и си ги сънуваш ей така, като на шега?

— Ами да, точно така, само че това продължи само две години и няколко месеца до сегашния 28 октомври, който бе преди две седмици. Да, аз бях известен сценарист и даже писател, макар че още ходех в службата по инерция.

Освен сериала пусках и по някой разказ тук-там, ей така, за да не отиде напразно някой сюжет. Използвах, разбира се псевдоним, сигурно си забелязал името на сценариста на „Софийски потайности“

— Марио Милано. Е това не е някакъв италианец, това съм аз, точно бях аз...

— Защо Милано?

— Ани, жена ми, беше оперна певица, най-хубавите ни дни бяха в Милано, когато пееше там по един европейски проект. И не ми се разправя колко пари направих за тези година и половина — продължи Лорда, — с какви хора се срещах, какви места посетих. Но всичко продължи само 2 години и няколко месеца — отново повтори той. На 28 октомври стана катастрофата и аз пак съм обикновен патентен служител. Аз, разбира се, бях подготвен за евентуални изненади, все пак съзнавах случайния характер на моя главоломен успех, но както всеки човек се надява да живее вечно, така и аз се надявах тайно да имам вечен успех. Какво пък, може би озарението ще продължава още много години. Но то продължи само 2 години и 7 месеца. На 28 октомври, както помниш, минахме отново на нормалното астрономическо време. Дали това е причината, не знам. Беше мрачна неделна утрин, събудих се бодър, наспал се, защото бях спал един час повече, и с напълно празна чугунена глава. Осъзнах го няколко минути след като станах. В главата ми нямаше нищо. Никакъв сън, никакъв криминален сюжет, даже нямаше намек за някаква интрига, поне няколко свързани кадъра от някакво престъпление, не — нищо. Главата ми беше празна, както си беше винаги през дългите години преди да се случи чудото. Аз отново трябваше да изкарвам прехраната си с труд и пот.

— Добре де, но не опита ли да направиш нещо?

— Как да не съм! Анализирах всичко. Започнах с момента на промяната — 28 март. Защо тогава започнаха виденията, какво ги бе предизвикало? Може би смяната на времето, добре, а защо? Заинтересувах се за това пусто „лятно време“. Всъщност коректното му име е „време за пестене на дневна светлина“. Предложил го е великият Бенджамин Франклин, знаеш — един от бащите основатели на Съединените щати. Малко преди френската революция, когато бил в Париж, страшно негодувал срещу късното ставане на парижани и написал цял трактат за това, че ако се преместят стрелките с един или с два часа напред през лятото, ще се спестят значителен брой свещи и ще бъдем много повече време заедно със слънцето, което той считал за символ на бога. Но да не те отегчавам. Реших да си въведа собствено

„лятно време“. Нагласих часовника си за един час по-рано, за 6 часа, което се равняваше на 7 часа по предишното, т.е. по лятното време. Никакъв ефект, никакъв сън, нищо. Събудих се целият в пот, явно подсъзнателно съм се напрягал, но нищо.

Отидох на психоаналитик. По-скоро на психоаналитичка. Лежах на дивана ѝ, лежах, говорих, говорих, дадох ѝ куп пари. Тя ми обясни, че съм жертва на семейна репресия, преживявам морален комплекс и културно индоктриниране, което е свързано с проектиране на вината като несъзнаван акт, че това, което наблюдавам насън, е проекция на моята сянка и може да ме доведе до параноя, но тъй като използвам съня си като един вид детска игра, засега преодолявам опасността, сублимирам омразата си към деспотичния си баща, който ми е забранявал да играя с останалите деца. Беше убедителна, виж как съм запомнил всичко. Но ефект никакъв — дрън-дрън, та пляс, пък и каква индоктринация братче, каква вина, като по цял ден тичахме като деца из квартала, играехме на „стражари и апаши“ или ритахме топка. Но от психоаналитичката все пак имаше някаква полза. В леглото се оказа страшна жена, само че връзката ни беше много кратка. Свършиха ми парите. А освен това тя се оказа и нимфоманка, не можеше да издържи с един мъж повече от две седмици.

Накрая седнах и записах, за всеки случай, подробно съдържанието на последния сън, който си спомнях, преди да настъпи катастрофата на 28 октомври. Може пък отново да ми се върне дарбата. И ето, минаха цели две седмици и нищо, никакъв сън. В телевизията казаха, че съм болен. Те хванаха някакви студенти и се мъчат с тях да продължат сериала, но не става. Затова се цупят, мислят, че ги будалкам за повече пари. Аз започнах да изключвам мобилния си телефон. Въобще такива работи.

— А какъв беше последния ти сън, който каза, че си записал?

— Ами ще ти го разкажа, помня го наизуст. Действието се развиваше в София, в една софтуерна фирма. Там има един много добър програмист, който е вицепрезидент на фирмата или втори човек след големия бос. Големият бос е млад, около 30-годишен. Родителите му заедно с двете си деца — босът и брат му, емигрирали в Канада през 80-те години, още преди промените. Бащата бил архитект, построил няколко къщи по време на строителния бум и забогатял. След това, не щеш ли, скоростижно починал. Единият от синовете, този,

дето станал бос на фирмата, се върнал у нас. Другият, брат му, останал да живее в Канада с майката. Тук, в София, нашият човек печелел добре, клиентите му били в Америка, но използвал наши програмисти за по-евтино. Веднъж заминал за Канада, отсъствал от фирмата цели три месеца. След това се връща и иска да прави големи промени, да се занимават със строителни далавери, да прави реекспорт на китайска санитарна арматура и други подобни щуротии. Извиква вицепрезидента, говорят си цели тридесет минути за новите планове на фирмата, пият кафе, накрая се скарват яко, защото вицепрезидентът счита плановете на шефа си за, меко казано, погрешни. Шефът заплашва нашия човек с изгонване от фирмата. Вицепрезидентът напуска бесен кабинета му. След това босът извиква секретарката си по интракома. Тя се бави няколко минути, защото в момента си оправя грима, след това влиза при него. Раздават се писъци. Тя изхвърчава от кабинета и крещи:

— Помощ, помощ!

Пристига линейка от болницата в „Лозенец“, но е късно. Установяват масиран инфаркт. Шефът е мъртъв. Тогава идва моят главен герой — инспектор Стрезов. Той е следовател от отдел „Убийства“. Прави подробен оглед на кабинета. Спомням си, че при падането тялото на шефа бе съборило на земята различни предмети от бюрото му — настолен часовник, снимки, папки. Стрезов разпитва вицепрезидента и секретарката. Вицепрезидентът разказва за спора си с шефа, а секретарката споменава, че босът ѝ страдал от сърце и постоянно взимал лекарства. Следи от тези лекарства действително са намерени в кръвта на мъртвия. Стрезов се замисля, отново разговаря с лекаря, иска някаква спешна справка от „Гранична полиция“. И накрая арестува секретарката.

— Защо секретарката? — попитах учуден.

— Ами защо? И аз не знам. Така беше в съня до момента, в който се събудих, и само това съм записал.

Допихме си питиетата — аз чая, той кафето, и се разделихме — всеки с неделните си планове и тревоги.

Но историята не свърши дотук, тя имаше едно странно продължение. Бяха изминали няколко седмици и ние отново седяхме в уютната сладкарничка. Беше вторник. Този път обаче говорех основно аз:

— Миналата събота, да си призная, малко се почерпихме с приятели. Легнах си в малките часове. И тогава се случи чудото, за което съм те извикал. Започнах да сънувам, ама съвсем ясно, сякаш не сънувах, а нещата ставаха пред мен на някаква сцена, героите бяха истински, аха да ги пипна с ръка. Бях в офиса на убития президент на фирмата от твоя сън. Вътре бяха седнали няколко души, сред тях познах вицепрезидента на фирмата, който вече беше станал президент. В средата на помещението стоеше изправен инспектор Стрезов, подпрял се с ръка на едно бюро и говореше бавно: — И така, да продължим. Какво ме накара да предположа, че имам работа с инсинуация, и то с умела инсинуация. Ами най-напред ето тази снимка — Стрезов размаха снимка, на която се виждаше усмихнатият бивш президент на фирмата, отскоро покойник, прегърнал щастливата си русокоса съпруга. — Какво виждаме на снимката? — всички мълчаха, очевидно не виждащи нищо особено. Ясно виждаме, че часовникът на г-н Натан (така се казваше жертвата) е на дясната му ръка. А какво виждаме тук — Стрезов отново размаха снимка, този път с трупа на жертвата. Ръцете висяха отпуснати от двете страни на тялото. — Тук пък ясно се вижда, че часовникът е на лявата ръка. Но носенето на часовника на едната или на другата ръка не е нещо, което се променя лесно, това е един постоянен навик. Нещо като да пишеш с дясната или с лявата ръка. Да предпочиташ кафе или чай. Защо жертвата си е променила навиците, защо е престанала да носи часовника си на лявата си ръка и, забележете, е започнала да пие кафе вместо чай, както научихме от разказа на един от свидетелите? Това съмнение ме накара да се заинтересувам какво може да се е случило в Канада с покойника през тези три месеца, докато е бил там. Много неща може да са се случили, например да се е скарал с брат си? И тогава ми хрумна най-важната идея — ами ако брат му е близък? Направих бърза справка в Главна дирекция „Гранична полиция“. Оказа се, че в посочения период от време преди убийството у нас е влязъл от Канада само един български гражданин с фамилия „Натан“, но не е бил Исак Натан, както се е казва покойникът, а Нансен Натан. По-нататък беше вече лесно. Бързо бе установено, че всъщност убитият е именно този Нансен Натан, братът близък. Очевидно тялото пък на самия Исак Натан трябва да се търси някъде из Канада.

Но щом като убитият е друг, какво правят в кръвта му следите от силното лекарство за сърце? Как е попаднало то там? Не беше трудно да се установи, че това е ставало с кафето, което му е поднасяла секретарката, включително и в деня на убийството. А както ме увери д-р Начев, за здрав човек тази комбинация от кафе и от посоченото силно лекарство е напълно възможно да доведе до инфаркт, е, не от първия път, но постепенно, за седмица-две. А какъв е бил мотивът за убийството? Доста елементарен. Секретарката е била в интимни отношения с предишния шеф, Исак Натан, което естествено новият ѝ шеф Хансен Натан не е знаел. Тя веднага е забелязала разликата в отношението на „завърналия се“ бос към нея. Отначало си е мислела да си мълчи за откритието си, какво пък, и близнакът е човек, но явно след уволнението на вицепрезидента е размислила, че може би тя е следващата, и е поднесла на новия си шеф фаталното кафе, този път с двойна доза от лекарството на предишния, на истинския ѝ шеф. Планът ѝ е бил безупречен, тя е убила мнимия президент на фирмата с лекарство, което се е предполагало, че той трябва да приема редовно.

Лорда ме гледаше смаян.

— Фантастично! Точно като в моите сънища! Фройд ряпа да яде. Няма как да си влязъл в моето собствено подсъзнание, а и баща ти не те е лишавал от детски игри, нали? Малко вероятно е и да сме си разменили душите — ти да си станал аз или може би аз да съм станал ти. Така, че излиза, че сме имали колективни съновидения, излиза, че в спора между Фройд и Юнг все пак прав е бил Юнг, значи наистина има общо несъзнавано и ние двамата с теб сме черпили последователно от нашата обща митология.

— Абе ти май доста си се побъркал покрай тая твоя психоаналитичка, но погледни това — и аз показах на Лорда кутийката със сънотворно, от което бях пил през онази съботна нощ след запоя, — напомня ли ти нещо? Той се вгледа:

— Ами да, и аз взимам от същото сънотворно чат-пат. То май е единственото, което го дават без рецепта.

— Така е, но не би трябвало, защото съвсем не е толкова безобидно. Виж какво пише в диплянката — „понякога води до халюцинации“. Имали сме с тебе, брат, сходни халюцинации. Това е истината. Най-напред ти, а после и аз.

— Да бе, да, халюцинации с такъв сюжет! Не е това, колега сценарист, не е толкова просто, казвам ти, станали сме част от универсума, черпили сме от колективното несъзнавано. Слушай, що не отидем на някое друго място да пием по една водка и да се разберем как ще делим хонорара на Марио Милано?

[1] Карл Густав Юнг ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.